

RED ONZE GROENE LONGEN

VEROVER
DE STAD

PVDA

SOCIAAL

RECHTVAARDIG

ACTIEF

4. GROENE, LEEFBARE EN GEZELLIGE STAD

Stel je voor: na je werk uitrusten op een bankje in de schaduw van wat bomen, de geur van kruiden en bloemen, ravottende kinderen op een veldje, een wandelende buurman die je begroet, het zachte ruisen van het riet in een beekje. En dat op wandelafstand van je huis. Klinkt goed, toch? In veel Europese steden is dit realiteit. Maar niet in Hasselt. Hasselt groeit. De druk op het weinige groen neemt toe. De stad pakt vandaag uit met het ene grote bouwproject na het andere. Quartier Bleu, BOOKS, Zuidzicht, het Ursulinenhof... Vele nieuwe en chique stenen voor zij die het kunnen betalen.

Wij zien dat anders. Voldoende stadsgroen draagt bij tot schonere lucht, minder CO2 en verkoeling in een opwarmende stad. Genoeg openbare ruimte brengt mensen bij elkaar. Wij investeren in een stad op mensenmaat, met openbare parken, stadstuinjes, zithoekjes, bankjes en pleintjes waar het fijn is om te vertoeven. Waar je op je gemak even kan uitrusten, zonder meteen iets te moeten consumeren op een terrasje. We keren het tij om. Hasselt wordt een stad die ontwikkelt op het ritme van haar bewoners, niet op het ritme van de projectontwikkelaars. We stimuleren lokaal ondernemerschap en kleinschaligheid, tegen de eenheidsworst van de grote winkelketens. We zetten in op het behoud van het historisch patrimonium: het Begijnhof, het Oud Gasthuis, de Herkenrodekazerne en alle andere historische pareltjes moeten in handen van de stad blijven. Wij maken van Hasselt een leefbare stad met karakter. Een stad voor iedereen.

WAT WE WILLEN

ÉÉN. IEDERE WIJK ZIJN PARK

- Wij willen een openbaar park in elke wijk, waar Hasselaren en bezoekers tot rust kunnen komen, kunnen picknicken, spelen, sporten, elkaar ontmoeten. Meer groen in de stad bevordert de mentale en fysieke gezondheid van de bewoners, het bevordert het sociale leven en het verkoelt de stad.
- We voorzien nieuwe en bestaande parken en pleintjes van gevarieerde beplanting. Geen kale grasvelden, maar een diverse begroeiing van loof- en fruitbomen, struiken, nectarplanten (zeer belangrijk voor de bijen).
- We voorzien de groene ruimten waar mogelijk van waterpartijen. We onderzoeken op welke plaatsen we ingebuisde waterlopen als de Helbeek en de Bremstraatbeek terug kunnen openleggen en voorzien wandelmogelijkheden langs de oevers.
- Wij stellen de grote tuin van de gouverneur open voor het publiek tussen negen uur 's morgens en zes uur 's avonds en we bespreken met de Minderbroeders onder welke voorwaarden ook zij hun tuin toegankelijk willen maken voor iedereen.
- We zoeken actief naar nieuwe ruimten waar tijdelijk of permanent een parkje, een ecologisch stadstuinje of een openbaar plein kan aangelegd worden. We denken aan braakliggende terreinen, leegstaande industriële gronden en voormalige parkings.
- Naast parken en openbaar groen promoten we actief de aanleg van groene stadshoekjes, gevelbegroeiing, tegeltuintjes, groendaken en balkontuintjes bij openbare gebouwen en private woningen of appartementen. Dit onder deskundige begeleiding van de stedelijke groendienst.
- De vergroening van de buurt doen we in samenwerking en overleg met Natuurpunt Hasselt, buurtbewoners en scholen. We zijn voor een heroprichting van de Stedelijke Adviesraad Leefmi-

lieu (SAL). Milieuvergunningen en belangrijke uitbreiding van bedrijven moeten aan deze raad ter advies worden voorgelegd.

- In schoolomgevingen voorzien we extra begroeiing. Speelplaatsen hoeven geen betonnen pleinen te zijn. We voorzien ze van gevarieerde beplanting. Dit bevordert de luchtkwaliteit, het concentratievermogen en de speelmogelijkheden van de kinderen.
- We verminderen alle grote gebetonneerde oppervlaktes zoveel als mogelijk. Dit voor een betere opname van het regenwater in de bodem bij hevige regenval. Grote gebetonneerde pleinen als het Dusartplein en Molenpoortplein zijn voorbeelden van hoe het echt niet moet.
- We eisen een groenplan bij elk nieuwbouwproject. We bekijken daarbij hoe het bestaande groen maximaal beschermd kan worden en hoe nieuwe beplanting geïntegreerd kan worden in het bouwproject.
- We maken een inventaris op van kleine natuurlijke landschapselementen, zodat dit beschermd kan worden en niet ongemerkt verdwijnt.
- We stellen een stadsecoloog aan, die een globale visie op de stedelijke ecologie uitwerkt en deze visie over de verschillende beleidsterreinen heen in de praktijk brengt.

TWEE. EEN GEZELLIGE EN LEEFBARE STAD

- We maken van de binnenstad weer een levende binnenstad, geen nachtelijke spookstad. Dit doen we door de leegstand boven winkels aan te pakken en het wonen in het centrum weer betaalbaar te maken (zie programmapunt 'Betaalbare woonstad') en door de auto's die niet in de binnenstad hoeven te zijn, weg te houden (zie programmapunt 'Mobiele stad').
- We voorzien openbare pleinen, gezellige zithoekjes en parken van extra bankjes, gratis drinkwaterfonteinnetjes en openbare eco-toiletten. Zo kunnen Hasselaren en bezoekers elkaar beter ontmoeten.
- We installeren in de binnenstad, wijken en deelgemeenten voldoende vuilnisbakken die goed worden onderhouden en regelmatig geleedigd. Dit voorkomt zwerfafval.
- We installeren ondergrondse containers op wandelafstand van appartementen en woningen zonder tuin.

DRIE. EEN AUTHENTIEKE STAD MET KARAKTER

- Het waardevol Hasselts patrimonium als het Begijnhof, het Oude Gasthuis, de Herkenrodekazerne, het Hotel van de Gouverneur, het oude stadhuis... beschermen we en houden we in publieke handen.
- Deze historische pareltjes richten we in zodat ze openbaar toegankelijk zijn en een publieke functie behouden. We geven bewoners inspraak in de herbestemming.
- In grote panden als het Hotel van de Gouverneur of het Oud Gasthuis installeren we betaalbare woningen en studio's.
- Wij beschermen en behouden de karakteristieke volkscafés als de Augustina, de Cambrinus of de Uilenspiegel.
- We voeren steunmaatregelen in voor kleine zelfstandigen die zich in de binnenstad willen vestigen. Zo halen we terug wat diversiteit en kleinschaligheid naar de stad, als remedie tegen de eenheidsworst van de grote winkelketens.
- We stellen een stedelijke bouwmeester aan die toeziet op de leefbaarheid, gezelligheid en het historische karakter van de stad.

ÉÉN. IEDERE WIJK ZIJN PARK

Een groene stad met voldoende openbare plekken waar je even kan uitrusten. Een stad met schone lucht en bomen die verkoelen. Voldoende bankjes waar buurtbewoners of bezoekers kunnen keuvelen onder een boom. Spelende kinderen op een grasveldje of in een stadsbos, joggers door het park, het ruisen van riet in een helder poeltje. En dat op loopafstand van je huis. Klinkt goed, toch? In veel Europese steden is dit realiteit. Maar in Hasselt is dit voor de meeste bewoners alleen iets om van te dromen.

Hasselt groeit en breidt uit. De druk op het weinige groen in onze stad neemt toe. Hasselt heeft alsmäär minder groen. De bevolkingsdichtheid en de bebouwde oppervlakte in Hasselt nemen toe. Tegelijk neemt het aandeel appartementen ten opzichte van alle woongelegenheden toe. Meer gezinnen wonen dus in een appartement zonder tuin, wat de vraag naar openbaar groen doet toenemen. En toch bengelt Hasselt helemaal achteraan op vlak van bereikbaarheid van openbaar buurtgroen: amper één op twee Hasselaren woont op wandelafstand (400 meter) van een park om in te sporten, spelen, rusten of mensen te ontmoeten. Ter vergelijking: in Leuven, Gent en Antwerpen is dat vier op vijf.

De vergroening van de stad is voor het huidige stadsbestuur geen prioriteit. De laatste jaren kwam er hier en daar wel een parkje bij, maar door de snelle stadsuitbreiding verdween er vooral veel groene ruimte in en rond de stad. Denk maar aan de groene rand net buiten de Grote Ring in Rapertingen, waar nieuwbouwwijken in de plaats kwamen van de uitgestrekte velden. Denk aan De Groene Delle waarvan bijna een derde (31,7 van de 102 hectare) bedreigd wordt door industriële uitbreiding. Het huidige stadsbestuur gaf zelfs positief advies om van de Groene Delle een watergebonden industriegebied te maken. Of denk maar aan het stadspark, dat wordt ingeperkt voor een nieuwe parking.

Meer groen in de stad is een belangrijke voorwaarde voor de gezondheid en de leefbaarheid. Het heeft een positieve invloed op het mentale en fysieke welzijn van de inwoners. Het zet aan tot spelen, sporten en elkaar ontmoeten. Samen uitrusten op een bankje, samen tuinieren in de stadstuintjes, samen denken over de aanplanting van nieuw buurtgroen.

Meer stadsgroen draagt ook bij tot schonere lucht, minder fijn stof en verkoeling in tijden van klimaatverandering. Dat is nodig, want boven het asfalt en beton lopen de temperaturen in een dichtbebouwde omgeving sneller op. Meer beplanting in de stad zorgt bovendien voor een grotere opname van CO₂, een van de broeikasgassen die aan de basis ligt van de klimaatopwarming. Minder gebetonneerde oppervlakten en meer beplanting zorgen ervoor dat de bodem meer water kan opnemen in geval van hevige regenval. Bovendien zorgen verbindingen tussen de groene ruimtes in en rond de stad, samen met een gevarieerde beplanting en het aanleggen van waterpartijen voor de bescherming van de biodiversiteit in de stad.

Genoeg redenen dus om juist wél te investeren in voldoende parken, hoekjes en groene ruimtes. Er zijn tal van mogelijkheden. Eerst en vooral moet het bestaande groen beschermd worden. Al te vaak verdwijnt groen aan de stadsrand voor nieuwbouw, meestal zonder enige inspraak van de omwonenden.

Ten tweede moeten de parken die er vandaag al zijn, maar niet toegankelijk zijn voor het publiek, toegankelijk gemaakt worden. Denk daarbij aan de grote tuin van de gouverneur. Deze tuin bedraagt 8.500 m² of twee voetbalvelden. De PVDA voert al twee jaar actie voor de openstelling van de gouverneurstuin. De tuin is eigendom van de Vlaamse Gemeenschap. Sinds 2002 is de Vlaamse overheid bevoegd voor het onderhoud ervan. Dat onderhoud wordt betaald met belastinggeld. In 2005 bedroegen de onderhoudskosten voor de tuin exact 27.181,48 euro. Het is logisch dat de tuin toegankelijk is voor buurtbewoners, bijvoorbeeld tussen 9u00 's morgens en 18u00 's avonds. De gouverneur kan perfect gebruik maken van

het bestaande provinciehuis voor zijn ambtelijke verplichtingen. En daarnaast is er de tuin van de Minderbroeders. Wij willen met hen onderhandelen voor de openstelling van de tuin voor het publiek.

Ten derde zoeken we actief naar nieuwe – grote of kleine – ruimten waar tijdelijk of permanent groen kan aangelegd worden. Braakliggende terreinen, leegstaande industriële gronden, parkings die in het centrum niet meer gebruikt zullen worden (zie programmapunt mobiliteit), vormen we tijdelijk of permanent om tot een park, ecologisch stadstuintje, gezellige zithoek of openbaar plein.

Tot slot willen we de kwaliteit van het bestaande groen verbeteren. Louter grasvelden met hier en daar een boom is onvoldoende. We willen daarom parken, hoekjes en openbare tuinen met een diverse begroeiing van inheemse bloemenvelden, loof- en fruitbomen, voldoende nectarplanten voor de bijen. Dit verhoogt de biodiversiteit in de stad en vergroot de ontspanningsmogelijkheden in de parken. Kinderen kunnen zich verstoppen, fruit plukken, stoeien. Voldoende bomen zorgen voor schaduw en verkoeling van de stad in tijden van klimaatopwarming. Ze zorgen voor een grotere opname van CO₂ en voor schonere lucht.

We voorzien dit buurtgroen van waterpartijen, zoals natuurlijke poeltjes, vijvers en stromende waterlopen. Bestaande ingebuisde waterlopen als de Helbeek en de Bremstraatbeek leggen we waar mogelijk weer open. Net als voldoende beplanting in de stad, zorgt voldoende water door de verdamping voor verkoeling van de stad. In een koelere stad is minder energie nodig voor airco en andere energievretende verkoelingssystemen.

Naast parken en openbaar groen promoten we actief de aanleg van groene stadshoekjes, gevelbegroeiing, tegeltuintjes, groendaken en balkontuintjes in en op openbare gebouwen en private woningen. Dit onder deskundige begeleiding van de stedelijke groendienst. We voorzien subsidies voor huurders en eigenaars om hun woonomgeving te vergroenen.

Ook in schoolomgevingen, waar de luchtkwaliteit extra belangrijk is, voorzien we extra begroeiing. Speelplaatsen hoeven geen betonnen pleinen te zijn maar voorzien we van diverse beplanting en waterdoorlatende oppervlakken. Dit bevordert de luchtkwaliteit, het concentratievermogen en de speelmogelijkheden van de kinderen.

Investeren in groen betekent ook investeren in mensen die het groen onderhouden. In plaats van te besparen op stadspersoneel, zoals de laatste jaren schering en inslag was, willen wij een samenwerking met nieuw stadspersoneel en met de sociale werkplaats BEWEL. Personeel dat opgeleid wordt om het groen en de openbare ruimten te onderhouden en te respecteren. Dat advies kan geven bij het aanleggen van een tegeltuintje, daktuintje of stadstuintje. Dit werk besteden we niet uit aan privéondernemingen (zie programmapunt 'Werkende stad').

Tot slot stellen we een stadsecoloog aan, die een globale visie op de stedelijke ecologie uitwerkt en deze visie over de verschillende beleidsterreinen heen in de praktijk brengt.

TWEE. EEN GEZELLIGE EN LEEFBARE STAD VOOR IEDEREEN.

's Avonds wat rondkuieren, naar het theater of de cinema gaan, je inkopen doen bij een Hasseltse zelfstandige. Dat zit er niet meer in vandaag in Hasselt. Alles wordt vandaag uitverkocht aan winkelketens. Waar is de gezelligheid naar toe in Hasselt? 's Avonds lijkt het wel een spookstad. Dat is de getuigenis van een geboren en getogen Hasselaar, die zijn stad heeft zien veranderen in een winkelparadijs. 'Ik koop, dus ik ben', lijkt de slogan waarmee het huidige stadsbestuur haar stad promoot aan de buitenwereld. Maar wat met de leefbaarheid van de binnenstad?

Het is al lang geweten: de leegstand boven winkels in de binnenstad neemt niet af. Heel wat appartementen boven grote winkelketens staan leeg. Leegstand boven winkelpanden aanpakken is duidelijk geen

prioriteit voor dit stadsbestuur. Hasselt heeft bijna de laagste leegstandstaks van alle Vlaamse centrumsteden (zie programmapunt 'Betaalbare woonstad'). Nochtans zorgt het stimuleren van de verhuur van de appartementen boven winkels ervoor dat er een levende, gezellige binnenstad ontstaat waar mensen 's avonds durven wandelen. Geen lege, dode straten na sluiting van de winkels, wel een veilige omgeving. Een bewoonde binnenstad is ook bevorderlijk voor de middenstand, die nu moet opboksen tegen de grote winkelketens.

Een leefbare binnenstad is een stad waar geleefd kan worden. Maar ook een stad die gezellig en toegankelijk is voor iedereen. Een stad die niet alleen gericht is op commercie en consumeren. Een stad waar je kan ontmoeten en leven. Dat is nu hoe langer hoe minder het geval. Wil je in Hasselt op je gemak even uitrusten? Moet je dringend naar het toilet of wil je graag iemand ontmoeten? Veel andere mogelijkheden dan een betalend terrasje zijn er niet. Wij geven de stedelijke ruimte weer aan de mensen. Wij richten de stad in op mensenmaat, niet op de maat van de commercie. We voorzien openbare pleinen, gezellige zithoekjes en parken van extra bankjes, picknickmogelijkheden, gratis drinkwaterfonteinnetjes en gratis toiletten. Op deze manier kan iedereen een aangename tijd doorbrengen in de stad, niet enkel diegenen met een dik gevulde portemonnee.

We installeren in de binnenstad, wijken en deelgemeenten voldoende vuilnisbakken die goed worden onderhouden en regelmatig geleegd. Dit voorkomt zwerfafval. Vuilnisbakken worden voorzien van sorteerbakken zodat recyclage van het afval makkelijker wordt. Op wandelafstand van appartementsblokken en woningen zonder tuin installeren we ondergrondse afvalcontainers. Daar kan je snel en gemakkelijk terecht voor de sortering van je huishoudelijk afval. Dit voorkomt sluikestorten en voorkomt dat afvalzakken te lang op een klein balkon moeten blijven staan.

DRIE. EEN AUTHENTIEKE STAD MET KARAKTER

Vorig jaar stond de provincie op het punt het Begijnhof te verkopen aan projectontwikkelaars. Geen geld voor renovatie, zo klonk het. Vele Hasselaren kwamen samen met de PVDA in actie om dat tegen te houden. Resultaat: het Begijnhof blijft een groene long in de stad, toegankelijk voor iedereen. We zijn heel fier dat daar ook gehoor aan gegeven werd. Maar we blijven waakzaam. Het Begijnhof is niet de laatste site die bedreigd wordt. Het stadsbestuur verkocht het Oud Gasthuis – een van de oudste gebouwen in Hasselt – aan een private projectontwikkelaar om er een luxehotel in te bouwen. Op de mooie ruime binnenplaats van de Herkenrodekazerne komt een hoge woontoren. De karakteristieke historische gebouwen worden hoe langer hoe meer verpatst aan de meestbiedende. Dat gaat ten koste van de eigenheid van onze stad. Wij willen een authentieke en gezellige stad, geen eenheidsworst met identieke winkelketens die je overal ter wereld terugvindt.

Door kortzichtig geldgewin van de bouwpromotoren verdwijnt het oorspronkelijke gezicht van de stad. Meer en meer oude, karakteristieke gebouwen worden verkocht en afgebroken en meer en meer grote torens bepalen nu het stadsbeeld. Het prestigieuze nieuwe stadhuis – 53,7 miljoen euro – is daar maar één voorbeeld van. Hasselt is meer dan prestige alleen. Wij houden historische panden en gebouwen als het Begijnhof, het Oud Gasthuis, de Herkenrodekazerne, het Hotel van de Gouverneur in publieke handen. We geven de Hasselaren inspraak in de eventuele herbestemming van deze historische gebouwen. Deze historische schatten richten we in zodat ze openbaar toegankelijk zijn en een publieke functie behouden. Denk aan ateliers voor artiesten, multifunctionele ruimtes voor verenigingen, studieruimtes, evenementenlocaties, ruimten waar scholen activiteiten en voorstellingen kunnen organiseren ...

In grotere historische panden als het Oud Gasthuis of het Hotel van de Gouverneur installeren we betaalbare woningen en studio's voor jong en oud. Het Hotel van de Gouverneur is geschikt voor een dertigtal betaalbare éénslaapkamerappartementen.

De weinig overgebleven historische gebouwen die niet van de stad zijn, zoals de brasserie Augustina en de café Uilenspiegel worden binnenkort afgebroken ten voordele van alweer een prestigieus bouwproject. De Uilenspiegel wordt omgetoverd tot...bankgebouw, aangevuld met vier peperdure lofts. Daarbij nog eens 58 ondergrondse parkeerplaatsen maar geen enkele fietsenstalling voor bezoekers. Hoezo het autoverkeer buiten de stad houden? Wij willen herkenbare en karakteristieke volkscafés als de Augustina, de Cambrinus of de Uilenspiegel beschermen en behouden. Al deze authentieke plaatsen dragen bij aan de gezelligheid en de herkenbaarheid van onze stad.

We promoten tot slot kleinschaligheid. Winkels mogen ook speciaal zijn. We geven ruimte aan lokale initiatieven van mensen met unieke ideeën. Met kleding of producten die je niet overal tegenkomt. Daarom voeren we steunmaatregelen in voor kleine zelfstandigen die zich in de binnenstad willen vestigen. Zo halen we weer wat diversiteit naar binnen, tegenover de eenheidsworst van de grote winkelketens die je terugvindt van Kortrijk tot Arlon. We stimuleren ook buurtinitiatieven als ruil- en tweedehandswinkels waar afgedankte spullen een tweede leven krijgen. En herstelateliers, waar je je kleding, huisraad of fiets kan laten herstellen in plaats van ze weg te moeten gooien.